

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-06-13

Närvarande: F.d. regeringsrådet Leif Lindstam, f.d. justitierådet Severin Blomstrand och justitierådet Margit Knutsson.

Vissa frågor om förfarandet avseende skatt på alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Enligt en lagrådsremiss den 30 maj 2013 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
2. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
3. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
6. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
7. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter,
8. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Ann-Christine Ålander.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen lämnas förslag till två lagar om ändring i vardera lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt, lagen om skatt på energi och lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter. För att skilja lagarna åt används i yttrandet det nummer respektive lag har i remissen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om tobaksskatt (2.1)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I punkt 2 anges att äldre bestämmelser fortfarande gäller för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Med hänsyn till att tillämpningen av de nya bestämmelserna i 20 och 31 §§ behandlas i punkt 3 synes punkt 2 avse endast de föreslagna bestämmelserna i 13 och 14 §§. Dessa bestämmelser innebär att en skyldighet införs för en registrerad varumottagare respektive en tillfälligt registrerad varumottagare att till Skatteverket lämna viss adressuppgift.

Något förhållande som hänför sig till tiden före ikraftträdandet kan knappast finnas när det gäller skyldigheten enligt 13 § att lämna uppgift om varumottagarens ordinarie mottagningsplats. Enligt Lagrådets mening behövs därför inte någon övergångsbestämmelse som avser 13 §.

I 14 § behandlas det fallet att någon avser att vid endast ett enstaka tillfälle ta emot varor enligt ett uppskovsförfarande och bestämmelsen innebär en skyldighet för varumottagaren att lämna uppgift om

mottagaradressen. Även om man skulle kunna finna att det förhållande som avgör vilka bestämmelser som ska tillämpas är t.ex. den tidpunkt då flyttningen under uppskovsförfarandet påbörjades, synes det inte medföra några svårigheter eller nackdelar att låta bestämmelsen träda i kraft utan någon övergångsbestämmelse.

Lagrådet föreslår att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna utgår och att punkt 3 därför blir punkt 2.

Förslaget till lag om ändring i lagen om tobaksskatt (2.2)

10 b §

Under föredragningen har upplysts att syftet med paragrafens inledande bestämmelse är att det ska framgå var en upplagshavare ska ta emot varor som flyttas under ett uppskovsförfarande, inte att det ska införas en skyldighet att ta emot varor. För att detta ska komma till tydligt uttryck bör paragrafen omformuleras.

Paragrafens avslutande föreskrift om att varor ska tas upp i den löpande bokföringen innefattas redan av 10 a § och är överflödiga.

Med hänsyn till det anförda bör paragrafen ges följande lydelse.

En upplagshavare som tar emot varor som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på det skatteupplag eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet. Varor som flyttas till ett skatteupplag ska vid mottagandet tas in i skatteupplaget.

11 §

Förslaget till lag om ändring i lagen om tobaksskatt (2.1) innebär bl.a. att det införs två nya stycken i 20 §. I paragrafens tredje stycke bör

därför hänvisningen till 20 § 1 ändras till 20 § första stycket 1. Med även viss redaktionell ändring föreslår Lagrådet att första meningen i tredje stycket ges följande lydelse.

Upplagshavare ska ställa säkerhet för betalning även av den skatt som kan påföras upplagshavaren enligt 20 § första stycket 1 eller 20 a §.

12 a §

I bestämmelsen regleras vad som händer om en godkänd upplagshavare försätts i konkurs. Av motiven framgår att avsikten är att åstadkomma en ordning enligt vilken upplagshavarens godkännande med automatik övergår till konkursboet. Det rör sig alltså om samma godkännande som redan finns och fråga är inte om att upplagshavarens godkännande återkallas för att ersättas av ett nytt för konkursboet. Detta bör enligt Lagrådets mening tydligare komma till uttryck i lagtexten.

Syftet med paragrafens andra stycke är att slå fast att ägaren till sådana varor som inte ägs av konkursgäldenären och som inte ingår i konkursen är ansvarig för skatten på varorna. Även detta bör uttryckas på ett tydligare sätt.

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 11 § bör hänvisningen till 20 § 1 ändras till 20 § första stycket 1.

Lagrådet föreslår att paragrafen utformas på följande sätt.

Om en godkänd upplagshavare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 20 § första stycket 1 eller 20 a § inträder efter konkursbeslutet.

Om sådana varor som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och varorna inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för varorna i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för upplagshavaren enligt 20 § första stycket 1 eller 20 a §.

Kravet i 11 § tredje stycket gäller inte konkursboet.

13 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört vid 10 b § bör det nya fjärde stycket ges följande lydelse.

En registrerad varumottagare som tar emot varor som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på sin ordinarie mottagningsplats eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet.

14 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § ges följande lydelse.

Om en registrerad varumottagare eller tillfälligt registrerad varumottagare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 20 § första stycket 2 inträder efter konkursbeslutet.

Om sådana varor som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och varorna inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för varorna i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för varumottagaren enligt 20 § första stycket 2.

17 a §

I paragrafen föreskrivs att olika aktörer inom uppskovsförfarandet ska anmäla till Skatteverket om ändringar sker t.ex. av ägarförhållanden,

firmatecknare, revisor eller styrelse eller av uppgifter som tidigare lämnats i samband med ansökan om godkännande.

Föreskrifter av denna innebörd finns nu i en förordning och i Skatteverkets föreskrifter. Någon motsvarande reglering av vilka uppgifter som ska lämnas i samband med ansökan om godkännande finns inte. Redan av detta skäl framstår det som mindre lämpligt att i lag föreskriva vilka ändrade förhållanden som ska anmälas till Skatteverket. Enligt Lagrådets mening finns det inget konstitutionellt hinder mot att på lägre nivå än lag reglera både vilka uppgifter som ska lämnas i samband med ansökan om godkännande och vilka ändrade förhållanden som ska anmälas. Det kan inte heller anses lämpligt att i lag reglera vilka uppgifter som ska lämnas i samband med ansökan om godkännande.

Lagrådet förordar att paragrafen utgår.

21 §

I remissen föreslås ingen ändring i 21 §. Hänvisningen i paragrafen till 20 § 1 bör dock ändras till att avse 20 § första stycket 1 eftersom den paragrafen tillförs två nya stycken.

38 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § ges följande lydelse.

Om en godkänd lagerhållare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 39 § 1 inträder efter konkursbeslutet.

38 b §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

Förslaget till lag om ändring i lagen om alkoholskatt (2.3)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande motsvarande bestämmelser i lagen om tobaksskatt (2.1) bör punkt 2 utgå.

Förslaget till lag om ändring i lagen om alkoholskatt (2.4)

9 b §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 10 b § lagen om tobaksskatt (2.2) bör paragrafen ges följande lydelse.

En upplagshavare som tar emot varor som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på det skatteupplag eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet. Varor som flyttas till ett skatteupplag ska vid mottagandet tas in i skatteupplaget.

10 §

Förslaget till lag om ändring i lagen om alkoholskatt (2.3) innebär bl.a. att det införs två nya stycken i 19 §. I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 11 § lagen om tobaksskatt (2.2) föreslås att första meningen i paragrafens tredje stycke ges följande lydelse.

Upplagshavare ska ställa säkerhet för betalning även av den skatt som kan påföras upplagshavaren enligt 19 § första stycket 1 eller 19 a §.

11 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § lagen om tobaksskatt (2.2) ges följande lydelse.

Om en godkänd upplagshavare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 19 § första stycket 1 eller 19 a § inträder efter konkursbeslutet.

Om sådana varor som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och varorna inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för varorna i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för upplagshavaren enligt 19 § första stycket 1 eller 19 a §.

Kravet i 10 § tredje stycket gäller inte konkursboet.

12 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 10 b § lagen om tobaksskatt (2.2) bör fjärde stycket ges följande lydelse.

En registrerad varumottagare som tar emot varor som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på sin ordinarie mottagningsplats eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet.

13 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § lagen om tobaksskatt (2.2) ges följande lydelse.

Om en registrerad varumottagare eller tillfälligt registrerad varumottagare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 19 § första stycket 2 inträder efter konkursbeslutet.

Om sådana varor som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och varorna inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för varorna i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för varumottagaren enligt 19 § första stycket 2.

17 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § lagen om tobaksskatt (2.2) förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

20 §

I remissen föreslås ingen ändring i 20 §. Hänvisningen i paragrafen till 19 § 1 bör dock ändras till att avse 19 § första stycket 1 eftersom den paragrafen tillförs två nya stycken.

31 i §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § lagen om tobaksskatt (2.2) förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

Förslaget till lag om ändring i lagen om skatt på energi (2.5)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande motsvarande bestämmelser i lagen om tobaksskatt (2.1) bör andra meningen utgå.

Förslaget till lag om ändring i lagen om skatt på energi (2.6)

4 kap. 3 b §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 10 b § lagen om tobaksskatt (2.2) bör paragrafen ges följande lydelse.

En upplagshavare som tar emot bränsle som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på det skatteupplag eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet. Bränsle som flyttas till ett skatteupplag ska vid mottagandet tas in i skatteupplaget.

4 kap. 5 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § lagen om tobaksskatt (2.2) ges följande lydelse.

Om en godkänd upplagshavare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för bränsle för vilket skattskyldighet enligt 5 kap. 1 § 1 eller 1 b § inträder efter konkursbeslutet.

Om sådant bränsle som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och bränslet inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för bränslet i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för upplagshavaren enligt 5 kap. 1 § 1 eller 1 b §.

Kravet i 4 § tredje stycket gäller inte konkursboet.

4 kap. 6 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 10 b § lagen om tobaksskatt (2.2) bör fjärde stycket ges följande lydelse.

En registrerad varumottagare som tar emot varor som flyttas under uppskovsförfarandet ska göra det på sin ordinarie mottagningsplats

eller den direkta leveransplats som angetts i det elektroniska administrativa dokumentet eller ersättningsdokumentet.

4 kap. 7 a §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § lagen om tobaksskatt (2.2) ges följande lydelse.

Om en registrerad varumottagare eller tillfälligt registrerad varumottagare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för bränsle för vilket skattskyldighet enligt 5 kap. 2 § 1 inträder efter konkursbeslutet.

Om sådant bränsle som avses i första stycket ägs av någon annan än konkursgäldenären och bränslet inte ingår i konkursen, är ägaren skattskyldig för bränslet i stället för konkursboet. Skattskyldigheten för ägaren inträder vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt för varumottagaren enligt 5 kap. 2 § 1.

4 kap. 11 a §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § lagen om tobaksskatt (2.2) förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

4 kap. 16 §

Paragrafen föreslås i enlighet med vad Lagrådet förordat i fråga om 12 a § lagen om tobaksskatt (2.2) ges följande lydelse.

Om en godkänd lagerhållare försätts i konkurs övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för bränsle för vilket skattskyldighet enligt 5 kap. 3 § 3 inträder efter konkursbeslutet.

4 kap. 17 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § lagen om tobaksskatt (2.2) förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

8 kap. 4 §

I enlighet med vad Lagrådet anfört beträffande 17 a § lagen om tobaksskatt (2.2) förordar Lagrådet att paragrafen utgår.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter (2.8)

1 kap. 1 §

I remissen föreslås ett tillägg till paragrafen av innebörd att det i lagen finns bestämmelser om kontroll av aktörer inom uppskovsförfarandet. Under föredragningen har upplysts att de enda aktörer som kommer i fråga är upplagshavare. Lagrådet föreslår därför att ordet "aktörer" byts mot ordet "upplagshavare".

1 kap. 4 a § (Lagrådets förslag)

I lagen införs nya bestämmelser som tar sikte på uppskovsförfarande. Det framstår då som lämpligt att detta begrepp definieras i lagen. Lagrådet föreslår därför en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Med uppskovsförfarande förstås sådant uppskovsförfarande som avses i 8 a § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, 7 a § lagen (1994:1564) om alkoholskatt och 3 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6 kap. rubriken

I enlighet med vad Lagrådet anfört vid 1 kap. 1 § bör kapitlets rubrik ges följande lydelse.

Kontroll av upplagshavare inom uppskovsförfarandet

6 kap. 1 §

I 6 kap. införs bestämmelser om att Skatteverket får genomföra punktskattebesök hos godkända upplagshavare. Syftet med ett sådant besök är att kontrollera att upplagshavaren fullgör sina skyldigheter under uppskovsförfarandet. Dessa skyldigheter framgår av förevarande paragraf.

Punkterna 2 och 4 avser kontroll av att mottagningsplatsen för varor som flyttas under uppskovsförfarandet är det skatteupplag som angetts i ett elektroniskt administrativt dokument eller i ett ersättningsdokument för varorna (punkt 2) och att varorna faktiskt tas in i skatteupplaget (punkt 4). Bägge dessa skyldigheter framgår av 10 b § lagen om tobaksskatt, 9 b § lagen om alkoholskatt respektive 4 kap. 3 b § lagen om skatt på energi men en hänvisning till dessa lagrum föreslås bara beträffande punkt 4. Enligt Lagrådets mening bör dessa punkter kunna sammanföras till en gemensam punkt med följande lydelse.

2. hanterar mottagna varor som flyttas under uppskovsförfarandet enligt 10 b § lagen om tobaksskatt, 9 b § lagen om alkoholskatt eller 4 kap. 3 b § lagen om skatt på energi,

Om detta förslag genomförs måste efterföljande punkter numreras om. Vidare bör ordet "och" bytas mot "eller" i hänvisningen till olika lagrum i punkterna 1 och 5 i förslaget.

6 kap. 3 §

I paragrafen anges vilka åtgärder som Skatteverket får vidta vid ett punktskattebesök i ett skatteupplag. Skatteverket får bl.a. kontrollera om det finns lagerbokföring och vad den innehåller. I författnings-

kommentaren sägs att om det i ett skatteupplag skulle förvaras en lagerbokföring för ett annat av upplagshavarens skatteupplag får även denna omfattas av granskningen. Detta framgår inte av lagtexten, som snarare ger intryck av att granskningen är begränsad till den lagerbokföring som avser det skatteupplag där besöket äger rum. Lagrådet, som inte finner anledning att motsätta sig ett förslag med den avsedda innebörden, anser att det uttryckligen bör framgå av lagtexten att även lagerbokföring som avser ett annat av upplagshavarens skatteupplag får granskas om den påträffas i det besökta skatteupplaget. Vidare anser Lagrådet att det bör förtydligas i lagtexten att det är fråga om en granskning av lagerbokföringens innehåll. Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande utformning.

Skatteverket får vid punktskattebesök i skatteupplag

1. granska och ta prov på varor som befinner sig i skatteupplaget och inventera lagret,
2. kontrollera att det finns lagerbokföring enligt 1 § 5 och granska dess innehåll, och
3. undersöka lådor, behållare, containrar och andra liknande utrymmen där punktskattepliktiga varor kan antas förvaras.

Om Skatteverket vid besöket påträffar lagerbokföring för något annat skatteupplag som tillhör upplagshavaren, får även denna granskas.

6 kap. 6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka åtgärder Skatteverket får vidta vid ett punktskattebesök i en annan verksamhetslokal än ett skatteupplag. Besök i en sådan lokal får bara genomföras i syfte att kontrollera att det finns lagerbokföring och granska dess innehåll. Som bestämmelsen utformats avser den bara lokaler som inte är skatteupplag. Lagrådet ifrågasätter om inte bestämmelsen därigenom blivit alltför snävt utformad. Vad som avses torde vara det samma som i 2 §, nämligen en annan verksamhetslokal än upplagshavarens skatteupplag. Lagrådet föreslår därför att ordet "upplagshavarens" läggs till före "skatteupplag". Lagrådet föreslår att pa-

ragrafen, med beaktande också av vad som anförts beträffande 3 §, ges följande lydelse.

Skatteverket får vid punktskattebesök i någon annan verksamhetslokal än upplagshavarens skatteupplag där dennes lagerbokföring kan antas förvaras endast kontrollera att det finns lagerbokföring enligt 1 § 5 och granska dess innehåll.

6 kap. 9 §

Lagrådet föreslår att punkten 2 utformas på följande sätt.

2. uppgift om var punktskattebesök ska göras, och

6 kap. 10 §

Lagrådet föreslår att paragrafen utformas på följande sätt.

Den som enligt ett beslut om punktskattebesök ska kontrolleras ska underrättas om beslutet innan besöket verkställs. Underrättelsen får ske i samband med besöket, om kontrollen skulle förlora sin betydelse om den som ska kontrolleras underrättades i förväg.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.